

καὶ ταῦτα ἔπρεπε νὰ διατηρηθῶσιν ὡς μνημεῖα μαρτυροῦντα περὶ παρωχημένων χρόνων.

Μετὰ μετριοφροσύνης δὲ οὐ μικρὰς καὶ τὴν ὀλως ἄδικον ὕβριν τὴν ὑπὸ τοῦ Κ. Φρήμαν διδομένην κατὰ τῶν κατεδαφιστῶν τοῦ πύργου, ἰσοφαρίζουσαν πρὸς τὴν τοῦ Ἡρόστρατου καὶ Ἐλγίνου, ἀποκρούων, λέγει ὁ κ. Καυταντζόγλου εὐφυῶς, ὅτι καὶ ὁ Ἡρόστρατος ὑπὸ ἀμέτρου φιλοδοξίας ἐνέπηρσε τὸν ναὸν τῆς Ἀρτέμιδος· ὁ δὲ λόρδος Ἐλγίνος ἐξ ἀπλήστου φιλοχρηματίας κατέστρεψε τὸν Παρθενῶνα συλήσας καὶ πάντα τὰ ἐκ τῶν βαρβάρων διασωθέντα Ἑλληνικὰ ἀριστουργήματα τῆς Ἑλλάδος. Ἀλλ' οἱ κατεδαφίσαντες τὸν βάρβαρον καὶ ἄχαριν τουρκικὸν πύργον ἀφιλοκερδῶς, ὑπὸ μόνου τοῦ ζήλου πρὸς τὴν ἐπιστήμην καὶ τὴν τέχνην ἀπέβλεψαν, ἐφ' ᾧ καὶ τὴν ἀδέκαστον κρίσιν τῶν σοφῶν καὶ φιλοτέχων ἐπικαλεῖται.

Ἀλλὰ καὶ περὶ τῆς παντελοῦς ἐκκαθαρίσεως τῆς Ἀκροπόλεως, ὡς χώρου ἱεροῦ, καὶ ὑπὲρ τῆς τακτοποιήσεως αὐτοῦ συνηγορῶν, ἀπολήγει διὰ πάνυ χαρακτηριστικοῦ ἐπιλόγου, ἐμπνευσθέντος ὑπὸ μόνου τοῦ ἐμφύτου πυρὸς τοῦ ἐξάπτοντος τὴν φαντασίαν τοῦ καλλιτέχνου. Τὸν ἐπίλογον τοῦτον ἀντιγράφομεν ἐνταῦθα αὐτολεξεῖ ἐκ τῆς ἐπιστολιμαίας διατριβῆς, ὅπως κάλλιον ἀπεικονίσωμεν τὸν πρὸς τὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων τέχνην ὀφειλόμενον σεβασμὸν, καὶ τὸν ὑπὲρ αὐτῆς ἐνθουσιασμὸν τοῦ γράψαντος.

«Ἡ Ἀκρόπολις τῶν Ἀθηνῶν, ὡς φεγγοβλοῦσα τὸ εἰλικρινέστατον τοῦ καλοῦ φῶς, ἔπρεπε νὰ ᾔηται κατατεγμένη καὶ κεκαθαρισμένη προπόντως, καὶ νὰ χρησιμεύῃ ὡς τὸ ἐντελέστερον διδασκαλεῖον ἐν γένει τῆς καλλιτεχνίας, ἰδίως τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ἐλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς καλουμένης κλασικῆς. Ναι, ὡς διδασκαλεῖον, λέγω, τῆς ἐλληνικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ἦτις, ὡς μὴ ὄφειλεν, ἀπὸ τεσσαρακοντίας περίπου ὑπεχώρησεν εἰς τὴν ἔφοδον τοῦ παραλόγου καὶ παρατύπου καὶ ἰδιοβόου Ῥωμαντισμοῦ.

Ἡ Ἀκρόπολις νομίζω ὅτι πρέπει νὰ θεωρηθῆται ὡς τὸ ἄδυτον τῆς καλλιτεχνίας, ἔνθα διεσώθη ἡ μόνη καὶ καθαρὰ πηγὴ, ἐξ ἧς τὰ διὰ τῆς καλλιτεχνίας ἐκπολιτικά νάματα διεσχύθησαν πανταχοῦ τοῦ νῦν γνωστοῦ καὶ πεπολιτισμένου κόσμου. Ἡ Ἀκρόπολις εἶναι ὁ τόπος, ὅπου θαυμάζεται τὸ ἄκρον τῆς καλαισθησίας, πρὸς ᾧ εἶχε φθάσει ἡ πάλαι ἐλληνικὴ εὐφυΐα· εἶναι ὁ λόφος, ἐφ' οὗ ἐπικρατεῖ ἡ ἀκατάληπτος ἐκείνη ἀρμονία καὶ συμμετρία, αἵτινες τὸν μὲν ἀμύητον τῶν τῆς καλλιτεχνίας μυστηρίων καθιστῶσιν ἔκθαμβον, εἰς δὲ τὸν μεμυημένον ἐξεργήσουσι σέβας βαθὺ καὶ ἄφατον ἐνθουσιασμὸν.

Ἐν τοιοῦτῳ ἱερῷ τόπῳ ἀσεβὲς καὶ ἀνάρμοστον, νομίζομεν, εἶναι νὰ διατηρῶνται τὰ ἀμαυρὰ μνημεῖα τῶν ἐπελθόντων ρευμάτων τῆς βαρβαρότητος. Αὐτὰ τὰ συντρίμματα καὶ τὰ

ἔρειπια τῶν πολυτίμων μνημείων ἐν τῇ Ἀκροπόλει εἶναι, νομίζω, ἐπαρκῆ μαρτύρια, διατρανοῦντα εἰς τὸν θεατὴν τὴν ἠθικὴν κατάστασιν τῶν κατακτητῶν καὶ τὰς κακώσεις, ἃς ὑπέστησαν οἱ ὑπ' ἐκείνων δουλωθέντες ἀπόγονοι τῶν προπατόρων τῶν θαυμασιῶν τούτων ἔργων. Ὑμεῖς μὲν, ἀγαστὲ ἄνερ, ἀδημονεῖτε μεγάλως ἐπὶ τῇ καταστροφῇ τοῦ μιναρῆ, τοῦ ἐπὶ τοῦ Παρθενῶνος ἀνυψωθέντος, ὡς ἀπολεσθείσης δῆθεν μιᾶς μαρτυρίας τῆς τουρκικῆς ἐπιδρομῆς καὶ κατοχῆς, καὶ καλεῖτε τοὺς καθαρίσαντας τὸ ἀξιοσέβαστον λείψανον τοῦ γεραροῦ τούτου ἀετώματος τοῦ Παρθενῶνος ὀλετήρας· ἀλλ' ὅμως ἅπαν τὸ πλήρωμα τοῦ ἐν τῇ Ἀνατολῇ χριστιανικοῦ κόσμου ἐπεκρότησε, πιστεύσατέ μοι, ἐπὶ τῇ καταδίψει τοῦ σημείου τούτου τοῦ βαρβαρισμοῦ καὶ τῆς δουλείας, καὶ ἐνθέρμους δεήσεις ἀναπέμπουσιν εἰς τὸν Ὑψιστον ὅπως εὐδοκήσῃ νὰ ἐπισπεύσῃ καὶ τὴν ἐκκαθάρισιν αὐτοῦ τοῦ χριστιανικοῦ καλλιτεχνήματος, τῆς ἀγίας Σοφίας, καὶ τὴν ἀποκατάστασιν αὐτῆς εἰς τὴν ἀρχαίαν Ἰουστιανιανὴν λαμπρότητα, διὰ τῆς ἐξαλειψέως οὐχὶ ἐνός, ἀλλὰ καὶ τῶν τεσσάρων ὁμοῦ αὐτὴν ἀσχημιζόντων τουρκικῶν μιναρῶν. Εἶθε ἡ δέησις αὐτῶν εἰσακουσθῆ. Καὶ τὸ ἔθνος ἐκεῖνο, ὅπερ θέλει εἰς τοῦτο συντελέσει, εἴτε Βρεττανικὸν λέγεται, εἴτε Γερμανικὸν, εἴτε Γαλλικὸν, εἴτε Ῥωσικὸν, εἰς αἰῶνα τὸν ἅπαντα θέλει εὐλογεῖσθαι ὑπὸ μυριάδων στομάτων τοῦ θηριωδῶς καταδυναστευομένου χριστιανικοῦ κόσμου τῆς Ἀνατολῆς.»

**

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

* * Ὁ Ἄγγλος ἀγαπᾷ τὴν ἐλευθερίαν ὡς νόμιμον σύζυγόν του· καὶ τοι δὲ δὲν προσφέρεται πρὸς αὐτὴν μετὰ τρυφερότητος καὶ ἵπποτισμοῦ, γνωρίζει ἐν τούτοις νὰ τὴν ὑπερασπίσῃ, χρειᾶς τυχοῦσης, καὶ ἀλλοίμονον εἰς τὸν παραβιάζοντα τὸ οἰκιακὸν αὐτῆς ἄσυλον. Ὁ Γάλλος ἀγαπᾷ τὴν ἐλευθερίαν ὡς ἐρωμένην, μετὰ παραφορᾶς καὶ πάθους, μυριάκις τῆς ἡμέρας ὀρκιζόμενος ὅτι εἶνε ἔτοιμος νὰ θυσιάσῃ τὴν ζωὴν ὑπὲρ αὐτῆς· ὁ δὲ Γερμανὸς τρέφει πρὸς τὴν ἐλευθερίαν ἥσυχον καὶ γαληνικίαν στοργὴν οἶαν καὶ πρὸς τὴν μάμμην του. (H. Heine.)

* * Οἱ ἄνδρες διαφέρουσι τῶν γυναικῶν καὶ κατὰ τοῦτο, ὅτι ἐκεῖνοι μὲν ἐρωτῶσι τί φρονεῖ ὁ κόσμος περὶ αὐτῶν, αὐταὶ δὲ μόνον τί λέγει. (Hippel.)

* * Εἰς τοὺς ἀέργους αἱ μὲν ἡμέραι φαίνονται μακρὰ, τὰ δὲ ἔτη σύντομα.

Κατ' ἔτος ἀποθνήσκουσι πλεονα τῶν 33 ἑκατομμ. ἀνθρώπων, καθ' ἑκάστην ἡμέραν δὲ 94,000, καθ' ἑκάστον δὲ δεῦτερον λεπτὸν τῆς ὥρας εἰς 5. Καθ' ἑκάστην γεννῶνται πλεονες τῶν 92,000.